

404. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De negende Internationale Arbeidsconferentie, welke van 7 Juni tot 24 Juni 1926 te Genève gehouden werd en waaraan ook Nederland deelnam, stelde eenige ontwerp-verdragen en aanbevelingen vast. ¹⁾

Die ontwerp-verdragen betreffen:

- 1°. de arbeidsovereenkomst van schepelingen;
- 2°. het vervoer van schepelingen naar hun vaderland.

Die ontwerp-verdragen worden in verband met het voorschrift van artikel 405, lid 5, van het Vredesverdrag van Versailles, hierbij voorgelegd aan de Staten-Generaal.

Met betrekking tot beide ontwerp-verdragen wordt voorgesteld aan de Kroon de bevoegdheid voor te behouden te zijner tijd tot het ontwerp-verdrag toe te treden.

Zooals de gewoonte is, bevatten ook deze ontwerp-verdragen een bepaling, volgens welke ieder lid van de Internationale Arbeidsorganisatie, dat het verdrag bekrachtigt, zich verbindt om het toe te passen ten aanzien van de koloniën en bezittingen, die geen volkomen zelfbestuur hebben, onder het tweërlei voorbehoud:

- 1°. dat het verdrag niet onuitvoerbaar zij ten gevolge van de plaatselijke omstandigheden;
- 2°. dat de wijzigingen, die noodzakelijk zijn om het verdrag te doen aanpassen aan de plaatselijke omstandigheden, daarin mogen worden aangebracht.

Te zijner tijd zal een nadere beslissing genomen worden ten aanzien van de toepassing van beide ontwerp-verdragen op Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao.

Met betrekking tot de door de Arbeidsconferentie aangenomen aanbevelingen zal een nota aan de Staten-Generaal worden aangeboden. ²⁾

Ontwerp-verdrag betreffende de arbeidsovereenkomst van schepelingen.

De ondergeteekenden zijn van oordeel, dat een toetreden tot het onderhavige ontwerp-verdrag, dat door de Internationale Arbeidsconferentie met algemeene stemmen is aangenomen, geen bedenking behoeft te ontmoeten. Het geeft een minimum bescherming van de zeelieden op het terrein van de arbeidsovereenkomst. In verband met het bepaalde in artikel 405, laatste lid, van het Vredesverdrag van Versailles mag de nationale wet wel meer doch niet minder rechten aan de zeelieden toekennen, zoodat de nationale wetgever dus een zekere bewegingsvrijheid behoudt. Die vrijheid wordt nog vergroot, aangezien het ontwerp-verdrag meer dan eens naar de nationale wet verwijst en zich in het algemeen beperkt tot het stellen van beginselen. Deze omstandigheden zullen het gemakkelijker maken om te zijner tijd de bestaande wettelijke voorschriften met de bepalingen van het ontwerp-verdrag in overeenstemming te brengen.

De inhoud van het ontwerp-verdrag is in het kort de volgende:

Artikel 1 bepaalt op welke vaartuigen het ontwerp-verdrag niet en op welke het wel toepasselijk is. De nationale wetgever blijft echter vrij om de door hem tot stand te brengen regeling ook van toepassing te doen zijn op één of meer der categorieën vaartuigen, welke het ontwerp-verdrag van de regeling uitsluit.

Artikel 2 geeft eenige begripsomschrijvingen.

Artikel 3 beoogt te waarborgen, dat de arbeidsovereenkomst met kennis van zaken worde geteekend en dat van overheidswege controle worde uitgeoefend.

¹⁾ Een exemplaar van deze ontwerp-verdragen en van de aanbevelingen is ter griffie nedergelegd ter inzage van de leden.

²⁾ Een beknopt verslag van de Conferentie is als bijvoegsel van aflevering 10, jaargang 1926, van het *Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek* verschenen.

Artikel 4 verbiedt het bij voorbaat afwijken van de gewone regelen van de rechterlijke competentie. Een beslechting van geschillen door middel van scheidslieden (daaronder begrepen het pactum de compromittendo) is evenwel geoorloofd.

Artikel 5 geeft den grondslag voor een monsterboekje.

Ingevolge het bepaalde in artikel 6, dat den tijdsduur van de overeenkomst bepaalt, kan de nationale wet ook toelaten, dat de arbeidsovereenkomst voor onbepaalden tijd wordt aangegaan. Verder noemt dat artikel verschillende punten op, welke de overeenkomst moet inhouden.

De artikelen 7 en 8 geven formeele voorschriften.

Artikel 9 geeft regelen over de opzegging der voor onbepaalden tijd aangegane overeenkomst, terwijl artikel 10 de gevallen opnoemt, waarin de overeenkomst van rechtswege eindigt en zulks onverschillig of zij is aangegaan voor onbepaalden tijd dan wel of zij beperkt is naar tijdsduur of reisduur.

De artikelen 11 en 12 hebben eveneens betrekking op de beëindiging der overeenkomst, doch bepalen zich tot een verwijzing naar de nationale wet; gedacht wordt hier o.a. aan de „dringende reden”.

Artikel 13 geeft in bepaalde omstandigheden aan den schepeeling het recht zich te doen vervangen.

Artikel 14 doelt in het eerste lid onder meer wederom op het monsterboekje (zie art. 5); het tweede lid heeft betrekking op het getuigschrift.

De Nederlandsche regeling van de arbeidsovereenkomst van schepelingen wordt in hoofdzaak aangetroffen in het Wetboek van Koophandel, Boek II, Titel IV. Die regeling is echter verouderd en bestemd om te worden vervangen door meer moderne bepalingen. Voorstellen tot een nieuwe regeling van bedoeld onderwerp van de in 1921 door den toenmaligen Minister van Justitie ingestelde commissie (voorzitter prof. mr. W. L. P. A. MOLENGRAAFF) hebben in 1926 het licht gezien. Bij dezen stand van zaken heeft het weinig nut te treden in eene in bijzonderheden afdalende vergelijking van het ontwerp-verdrag met het geldende Nederlandsche recht, doch kan worden volstaan met de opmerking, dat het geldende recht met het ontwerp-verdrag niet in overeenstemming is. Bij de overweging van de voorstellen van voornoemde commissie zal met de bepalingen van het ontwerp-verdrag rekening zijn te houden, opdat het nieuwe nationale recht zich bij de voorschriften van het ontwerp-verdrag aansluit.

Gelijk reeds gezegd, bestaat in beginsel tegen het ontwerp-verdrag bij ondergeteekenden geen bezwaar. Aangezien evenwel de Nederlandsche wetgeving niet in overeenstemming met de in het ontwerp-verdrag neergelegde regeling is en aan de toetreding tot het ontwerp-verdrag wijziging van de Nederlandsche wetgeving op dit punt vooraf zal moeten gaan, is, zooals hiervoor reeds vermeld is, in het onderhavige ontwerp van wet aan de Kroon de bevoegdheid voorbehouden om tot het ontwerp-verdrag toe te treden.

Een Nederlandsche vertaling van het ontwerp-verdrag is hierbij gevoegd.

*De Minister van Arbeid,
Handel en Nijverheid,*

J. R. SLOTEMAKER DE BRUINE.

*De Minister van Buitenlandsche Zaken,
BEELAERTS VAN BLOKLAND.*

*De Minister van Koloniën,
KONINGSBERGER.*

*De Minister van Justitie,
J. DONNER.*

BIJLAGE VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

Ontwerp-verdrag betreffende de arbeidsovereenkomst van schepelingen.

De Algemeene Conferentie van de Internationale Organisatie van den Arbeid van den Volkenbond, door den Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau bijeengeroepen te Genève en aldaar bijeengekomen op 7 Juni 1926, in hare negende zitting,

besloten hebbende verschillende voorstellen aan te nemen betreffende de arbeidsovereenkomst van schepelingen, welk onderwerp begrepen is in punt 1 der agenda der zitting, en

besloten hebbende dat deze voorstellen den vorm zullen aannemen van een ontwerp voor een internationaal verdrag,

neemt heden den 27sten Juni 1926 het volgende ontwerp-verdrag aan, ter bekrachtiging door de leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid, zulks overeenkomstig de bepalingen van deel XIII van het Verdrag van Versailles en van de overeenkomstige deelen der andere Vredesverdragen:

Artikel 1.

Dit verdrag is van toepassing op alle zeevaartuigen ingeschreven in het register van een der leden die dit verdrag bekrachtigd heeft en op de reeders, kapiteins en schepelingen van die schepen.

Het is niet van toepassing op:

- oorlogsschepen;
- Staatschepen niet gebezigd voor den handel;
- schepen gebezigd voor de kustvaart;
- plezierjachten;
- schepen begrepen onder „Indian country craft“;
- visschersvaartuigen;

schepen met een bruto tonnenmaat minder dan 100 ton of 300 M³ en, indien het schepen voor korte vaart betreft, met een tonnenmaat minder dan die, welke voor die korte vaart is vastgesteld door de nationale wet, die van kracht is op het oogenblik, dat dit ontwerp-verdrag wordt bekrachtigd.

Artikel 2.

Voor de toepassing van dit verdrag moeten de volgende uitdrukkingen als volgt worden verstaan:

a. onder „schip“ elk schip of vaartuig van welken aard ook, publiek of privaats eigendom, dat gewoonlijk gebezigd wordt voor zeevaart;

b. onder „schepeling“ ieder persoon, die werkzaam is aan boord of in dienst genomen in welke hoedanigheid ook en die op de monsterrol voorkomt, met uitzondering van kapiteins, loodsen, leerlingen van opleidingsschepen, leerlingen met wie een leerling-overeenkomst gesloten is, van de bemanning van oorlogsschepen en van andere personen in voortdurenden Staatsdienst;

c. onder „kapitein“ ieder persoon, die het gezag over het schip voert en met de zorg daarover belast is, met uitzondering van loodsen;

d. onder „schepen voor korte vaart“ schepen, gebezigd voor handel tusschen de havens van een land en de havens van een naburig land, gelegen binnen de geographische grenzen daarvoor in de nationale wet bepaald.

Artikel 3.

De arbeidsovereenkomst wordt geteekend door den reeder of zijn vertegenwoordiger en door den schepeling. Aan den schepeling en eventueel aan zijn raadsman moet de gelegenheid gegeven worden om van den inhoud der overeenkomst kennis te nemen alvorens deze wordt ondertekend.

De omstandigheden, waaronder de schepeling de overeenkomst teekent, moeten in de nationale wet worden geregeld, ten einde het toezicht van de bevoegde openbare autoriteit te verzekeren.

Aan de voorafgaande bepalingen zal geacht worden voldaan te zijn, wanneer de bevoegde autoriteit verklaart, dat haar de artikelen van de overeenkomst schriftelijk zijn voorgelegd en dat zij zijn goedgekeurd zoowel door den reeder of zijn vertegenwoordiger als door den schepeling.

In de nationale wet moeten bepalingen opgenomen worden om te waarborgen, dat de schepeling de bedoeling van de overeenkomst begrijpt.

De overeenkomst mag geen enkele bepaling inhouden in strijd met de nationale wet of met dit verdrag.

Voorts moeten in de nationale wet opgenomen worden de overige formaliteiten en waarborgen voor het sluiten van een overeenkomst, welke noodig worden geoordeeld voor de bescherming van de belangen van den reeder en den schepeling.

Artikel 4.

In overeenstemming met de nationale wet moeten de noodige maatregelen genomen worden om er voor zorg te dragen, dat de arbeidsovereenkomst geen bepaling zal bevatten, waardoor partijen bij voorbaat afwijken van de gewone regelen van rechterlijke competentie.

Het voorgaande sluit evenwel een beslissing door scheidslieden niet uit.

Artikel 5.

Elk schepeling moet een stuk ontvangen bevattende de omschrijving van zijn werkzaamheden aan boord van het schip. De nationale wet stelt den vorm van dat stuk vast, de punten welke erin vermeld moeten worden en de wijze, waarop het wordt vastgesteld.

Dat stuk mag geen vermelding bevatten over de wijze, waarop de schepeling zijne werkzaamheden heeft verricht, noch over zijn loon.

Artikel 6.

De arbeidsovereenkomst kan aangegaan worden hetzij voor een bepaalden tijd, hetzij voor een reis, of, indien de nationale wet het toelaat, voor onbepaalden tijd.

Voorbehoud bevoegdheid toetreding ontwerp-verdrag betreff. arbeidsovereenkomst en repatriëring schepelingen (Genève 1926).

De overeenkomst moet duidelijk de rechten en verplichtingen van elk der partijen aangeven. Zij moet behelzen de volgende punten:

1°. naam en voornamen van den schepeling, datum van zijn geboorte of zijn leeftijd, alsook zijn geboorteplaats;

2°. plaats en tijd van het afsluiten der overeenkomst;

3°. naam van het schip of van de schepen aan boord waarvan de schepeling zich verbindt zijn werkzaamheden te verrichten;

4°. de grootte van de bemanning van het schip, indien de nationale wet vermelding hiervan voorschrijft;

5°. de reis of de reizen, die gemaakt zullen worden, indien deze bepaald kunnen worden op het tijdstip van het sluiten der overeenkomst;

6°. de dienst, waarvoor de schepeling wordt gebruikt;

7°. indien mogelijk plaats en datum, waarop de schepeling gehouden is aan boord te komen voor den aanvang van zijn arbeid;

8°. de voeding aan den schepeling te geven, behalve in het geval dat de nationale wet een ander systeem kent;

9°. het bedrag van het loon;

10°. de beëindiging der overeenkomst:

a. indien de overeenkomst aangegaan is voor een bepaalden tijd, den datum waarop de overeenkomst eindigt;

b. indien de overeenkomst aangegaan is voor een reis, de haven overeengekomen voor de beëindiging van de overeenkomst en de vermelding van den termijn, welke na aankomst verlopen moet, voordat de dienstbetrekking eindigt;

c. indien de overeenkomst aangegaan is voor onbepaalden tijd, de voorwaarden waarop ieder der partijen de overeenkomst kan opzeggen, alsook den opzeggingstermijn, welke voor den reeder niet korter mag worden gesteld dan voor den schepeling;

11°. het jaarlijksch verlof, dat den schepeling met behoud van salaris verleend wordt na een jaar in dienst derzelfde reederij, indien de nationale wet bepalingen daaromtrent inhoudt;

12°. alle andere punten, waarvan de nationale wet de vermelding verlangt.

Artikel 7.

Ingeval de nationale wet bepaalt, dat aan boord een monsterrol aanwezig moet zijn, moet zij voorschrijven, dat de arbeidsovereenkomst overgeschreven wordt op de monsterrol of daaraan toegevoegd.

Artikel 8.

Ten einde het voor den schepeling mogelijk te maken, dat hij zich vergewist van den aard en de uitgebreidheid van zijn rechten en verplichtingen, moet de nationale wet bepalingen vaststellen, de noodige maatregelen inhoudende, opdat de schepeling zich aan boord nauwkeurig op de hoogte kan stellen van de voorwaarden van zijn arbeid, hetzij door de bepalingen van de overeenkomst op te hangen op een plaats gemakkelijk toegankelijk voor de bemanning, hetzij op eenige andere daartoe dienstige wijze.

Artikel 9.

De arbeidsovereenkomst aangegaan voor onbepaalden tijd kan door elk der partijen bij verblijf in een haven, waar het schip laadt of lost beëindigd worden door opzegging, onder voorwaarde dat de opzeggingstermijn bij de overeenkomst bepaald en die ten minste vier en twintig uur moet bedragen in acht genomen wordt.

De opzegging moet schriftelijk gedaan worden; de nationale wet moet de wijze, waarop de opzegging geschiedt, zoodanig vaststellen, dat zooveel mogelijk latere geschillen tusschen de partijen voorkomen worden.

De nationale wet moet de uitzonderingsgevallen bepalen, waarin de opzegging zelfs met inachtneming van de voorschriften gedaan, niet tot beëindiging van de overeenkomst leidt.

Artikel 10.

De overeenkomst, hetzij voor een reis aangegaan, hetzij voor bepaalden of onbepaalden tijd, eindigt van rechtswege in de volgende gevallen:

a. bij onderling goedvinden;

b. overlijden van den schepeling;

c. verlies of algeheele onzeewaardigheid van het schip;

d. elk ander geval bepaald door de nationale wet of dit verdrag.

Artikel 11.

De nationale wet moet de gevallen bepalen, waarin de reeder of de kapitein de bevoegdheid heeft den schepeling onmiddellijk te ontslaan.

Artikel 12.

Eveneens moet de nationale wet de gevallen bepalen, waarin de schepeling recht heeft de overeenkomst onmiddellijk te beëindigen.

Artikel 13.

Indien de schepeling aan den reeder of zijn vertegenwoordiger bewijst, hetzij dat het hem mogelijk is het gezag over een schip te verkrijgen of een betrekking als officier of als machinist of van eenig hooger rang dan hij bekleedt, hetzij dat tengevolge van omstandigheden, die zich na het sluiten der overeenkomst hebben voorgedaan, zijn vertrek voor hem van het hoogste belang is, dan kan hij zijn ontslag vorderen op voorwaarde, dat hij zonder nieuwe kosten voor den reeder zich, ten genoegen van den reeder of diens vertegenwoordiger, doet vervangen door een bevoegd persoon.

In dat geval heeft de schepeling recht op zijn loon gedurende den duur van zijn dienst.

Artikel 14.

De beëindiging of de verbreking van de overeenkomst moet, welke ook de oorzaak daarvan zij, afzonderlijk vermeld worden in het stuk, dat aan den schepeling overeenkomstig artikel 5 uitgereikt wordt en op de monsterrol, welke vermelding op verzoek van een der partijen gewaarmerkt moet worden door de bevoegde openbare autoriteit.

In alle gevallen heeft de schepeling het recht om van den kapitein te verlangen een afzonderlijk opgemaakt stuk, houdende een beoordeeling van de wijze, waarop hij zijn werkzaamheden heeft verricht, of ten minste vermeldende of hij geheel voldaan heeft aan de verplichtingen hem bij de overeenkomst opgelegd.

Artikel 15.

De nationale wet zal maatregelen nemen ter verzekering van de naleving van de bepalingen van dit verdrag.

Artikel 16.

De officieele bekrachtigingen van dit verdrag, overeenkomstig het bepaalde in deel XIII van het Verdrag van Versailles en de overeenkomstige deelen van de andere Vredesverdragen, zullen worden medegedeeld aan den Secretaris-Generaal van den Volkenbond en door hem worden ingeschreven.

Artikel 17.

Dit verdrag zal van kracht worden, zoodra de bekrachtigingen van twee leden van de Internationale Organisatie van den arbeid door den Secretaris-Generaal zullen zijn ingeschreven.

Het zal slechts verbindend zijn voor de leden, die hunne bekrachtiging door den Secretaris-Generaal hebben doen inschrijven.

Vervolgens zal dit verdrag voor ieder der andere leden in werking treden op den datum, waarop de bekrachtiging van dat lid door het Secretariaat zal zijn ingeschreven.

Voorbehoud bevoegdheid toetreding ontwerp-verdrag betreff. arbeidsovereenkomst en repatriëering schepelingen (Genève 1926).

Artikel 18.

Zoodra de bekrachtigingen van twee leden der Internationale Organisatie van den Arbeid door het Secretariaat zijn ingeschreven, zal de Secretaris-Generaal van den Volkenbond van dit feit mededeeling doen aan alle leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid. Hij zal hen eveneens in kennis stellen met de inschrijvingen van de bekrachtigingen, die hem later door andere leden der Organisatie zullen worden medegedeeld.

Artikel 19.

Behoudens het bepaalde in artikel 17, verbindt ieder lid, dat dit verdrag bekrachtigt, zich om de bepalingen van de artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 en 15 uiterlijk op 1 Januari 1928 in werking te doen treden, en zoodanige maatregelen te nemen als noodig zullen blijken om deze doeltreffend te doen zijn.

Artikel 20.

Ieder lid van de Internationale Organisatie van den Arbeid, dat dit verdrag bekrachtigt, verbindt zich om het toe te passen ten aanzien van zijn koloniën, bezittingen en protectoraten, over-

eenkomstig de bepalingen van art. 421 van het Vredesverdrag van Versailles en de overeenkomstige artikelen der andere Vredesverdragen.

Artikel 21.

Ieder lid, dat dit verdrag heeft bekrachtigd, kan het opzeggen na verloop van een termijn van tien jaren na den datum, waarop dit verdrag van kracht begint te worden, zulks bij een verklaring toegezonden aan den Secretaris-Generaal van den Volkenbond en door dezen in te schrijven. De opzegging wordt eerst van kracht een jaar nadat zij door het Secretariaat is ingeschreven.

Artikel 22.

De Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau moet, ten minste eenmaal in de tien jaren, aan de Algemeene Conferentie een verslag uitbrengen over de toepassing van dit verdrag en zal vaststellen, of het wenschelijk is de herziening of wijziging van dit verdrag op de agenda der Conferentie te plaatsen.

Artikel 23.

Zoowel de Fransche als de Engelsche tekst van dit verdrag is authentiek.

404. 4.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, dat *Nederland* toetreedt tot het in de negende, van 7 Juni tot 24 Juni 1926 te *Genève* gehouden, zitting der Algemeene Conferentie van de vertegenwoordigers der leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid van den Volkenbond aangenomen ontwerp-verdrag betreffende repatriëering van schepelingen, en daarbij gelet op de wet van den 6den Maart 1920, *Staatsblad* n°. 108, tot voorbehoud der bevoegdheid tot toetreding tot het Volkenbondverdrag en het Koninklijk besluit van den 26sten Maart 1920, *Staatsblad* n°. 127, houdende bekendmaking in het *Staatsblad* van de toetreding van *Nederland* tot het Volkenbondverdrag, op artikel 1 van het Volkenbondverdrag, de artikelen 387 en 405 van het Vredesverdrag van *Versailles* van 28 Juni 1919, zoomede op artikel 58 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Wij behouden Ons de bevoegdheid voor toe te treden tot het nevens deze wet in afdruk gevoegde, in de negende zitting der Algemeene Conferentie van de vertegenwoordigers der leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid van den Volkenbond aangenomen ontwerp-verdrag betreffende repatriëering van schepelingen.

Artikel 2.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

*De Minister van Arbeid,
Handel en Nijverheid,*

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

De Minister van Koloniën,

De Minister van Justitie,